

VERTROUWELIJK (CONCEPT)

Aan de leden van de gemeenteraad

Behandeld door E.J de Haan
Doorkiesnummer 030 – 28 64877
E-mail e.de.haan@utrecht.nl
Bijlage(n) Geen
Uw kenmerk
Uw brief van

Datum April 2016
Ons kenmerk
Onderwerp Reactie op het controlerapport
externe accountant
Verzonden
Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp
vermelden

Geachte leden van de gemeenteraad,

Zoals gebruikelijk heeft u van de externe accountant (BDO) het controlerapport over de jaarrekening 2015 ontvangen. De accountant geeft een goedkeurende verklaring. Wij constateren dat het proces van totstandkoming van de jaarrekening en het accountantsrapport goed is verlopen, dankzij een gezamenlijke inspanning van de accountant en de gemeentelijke organisatie. Deze lijn zetten we de komende jaren uiteraard voort.

Voorafgaand aan de jaarrekeningcontrole heeft de accountant in de zomerperiode de interim–controle uitgevoerd. Deze tussentijdse controle was gericht op het beoordelen en toetsen van de administratieve organisatie en interne controle van de financiële bedrijfsprocessen, om vast te kunnen stellen of de organisatie voldoende basis biedt voor de betrouwbaarheid van de financiële gegevens zoals die in de jaarrekening 2015 zijn opgenomen. Bij deze interim–controle heeft BDO in september 2015 een boardletter afgegeven. Bij de controle van de jaarrekening heeft BDO onder andere beoordeeld hoe wij de opmerkingen en aanbevelingen uit de boardletter hebben verwerkt. Hieronder gaan wij kort in op met name de aandachtspunten die de accountant aan geeft. De bevindingen die de Accountant geeft over de financiële uitkomst van de jaarrekening 2015, de financiële positie, de schuldpositie en de waardering grondexploitaties zijn voor ons herkenbaar.

1.Fouten en onzekerheden

De accountant maakt melding van een ten onrechte getroffen voorziening voor WIA–uitkeringen organisatieonderdeel Stadswerken. Deze voorziening is al gevormd in 2012. De reden hiervoor is dat de jaarlijkse lasten niet gelijkmatig zijn. Een voorziening is dan een goed instrument om niet geconfronteerd te worden met jaarlijks grote verschillen. De ontwikkeling van deze kosten over de afgelopen jaren hebben we aangereikt aan de Accountant.

2.Doorontwikkeling interne beheersing in het sociale domein.

In reactie op de Managementletter schreven wij het volgende.

De accountant constateert ten aanzien van het sociaal domein dat wat voor heel Nederland geldt ook voor Utrecht van toepassing is: er moet nog veel gebeuren. Wij hebben ons in eerste instantie geconcentreerd op de continuïteit van zorg en de vernieuwing waar we samen met onze ketenpartners en burgers voor staan. Dat blijft uiteraard ook onze hoogste prioriteit!

De accountant adviseert om de administratieve processen en verslaglegging binnen het sociaal domein te formaliseren en te verbeteren. Die aanbeveling herkennen wij en nemen wij ter harte. Sterker nog, hier zijn we al volop mee bezig:

- *We werken aan een geautomatiseerde aansluiting op het berichtenverkeer die direct klaar is voor de nieuwe standaarden per 1-1-2016. Met deze ontwikkeling zullen we ook sneller en zonder verdere administratieve belasting voor onze leveranciers kunnen beschikken over de afgesproken stand- en stroominformatie.*
- *Dankzij onze vernieuwende wijze van contracteren hebben wij minder dan andere gemeenten "last" van rechtmatigheidsvraagstukken. De vraagstukken die we in 2015 tegenkomen hebben we verwerkt in een rechtmatigheidsoplegger conform VNG voorstel, waarin we de controlelast voor de aanbidders zoveel mogelijk beperken.*
- *Het accounthouderschap is volop in beweging en aan het professionaliseren. Werkenderwijs komen we tot een bundeling van de "best practices" in onze aanpak. Deze aanpak blijft voor ons het belangrijkste sturingsinstrument op de samenwerking met onze partners en de vernieuwing in de aanpak.*
- *Het financiële risico waarop de accountant duidt is een reëel risico waar alle gemeenten tegenaan lopen en wij naar vermogen beheersmaatregelen op hebben getroffen. Alle aangegane contracten zijn vastgelegd en als verplichting opgenomen in het inkoop- en financiële systeem. Daarmee hebben we zicht op de uitputting van het totale budget. Omdat nog niet alle leveranciers in staat zijn (correct) te declareren, loopt het overzicht op de uitputting van de afzonderlijke verplichtingen achter bij de werkelijkheid. We verwachten dat dit vanaf 2016 met de automatisering van het berichtenverkeer door leveranciers zal worden verbeterd. Op basis van de kwartaalgesprekken die zijn gevoerd, kunnen we naar de stand van nu concluderen dat er geen aanbidders zijn die in de problemen dreigen te komen of dat er cliënten zijn die geen zorg ontvangen.*
- *Met deze verbeteringen nemen ook de mogelijkheden voor het opstellen van gestructureerde en betrouwbare management informatie toe. Bovendien kunnen meer definitieve procesbeschrijvingen worden opgesteld aan de hand waarvan gedegen interne controles uitgevoerd kunnen worden.*

Wij onderkennen dat het vast stellen van de rechtmatigheid a.g.v. van de Pgb's van de sociale verzekeringsbank pas mogelijk is als de accountant van de SVB hierover een controleverklaring geeft. Dit valt buiten onze beïnvloedingssfeer. E.e.a. is toegelicht in de expertmeeting gemeenteraad op donderdag 10 december jl. over sturen & verantwoorden in het sociale domein.

Via een additioneel pilotonderzoek is meer inzicht verkregen in de kwaliteit van de bestanden van de Sociale Verzekeringsbank. Dit is waardevolle informatie voor onze organisatie. De uitkomsten dragen helaas onvoldoende bij aan het verkrijgen van zekerheid omtrent rechtmatigheid voor de accountantscontrole.

Wij wachten de verklaring begin mei van de accountant van de SVB af en vernemen dan van BDO accountants wat de impact daarvan voor de verklaring van de gemeente Utrecht is. We spreken de verwachting uit dat dit gezien de omvang van de controleverschillen, gepresenteerd in de tabel op pag. 8 van het accountantsverslag, dit ook voor het onderdeel rechtmatigheid tot een goedkeurende verklaring zal leiden.

3. Formaliseren beheer IT-systemen

De accountant adviseert om het komende jaar prioriteit te geven aan beveiligingsmaatregelen, vooral de zogenaamde logische toegangsbeveiliging. Wij nemen dat advies over.

4. Preventieve maatregelen aanbesteden.

De accountant adviseert om een aantal aanvullende beheersmaatregelen in het proces te nemen om de naleving van de Europese aanbestedingsregels te borgen. De volgende maatregelen hebben wij al genomen om dit te borgen:

- Met de invoering van het nieuwe inkoopstelsel ontstaat er een beter stelsel op de rechtmatigheid van inkopen.
- In bijna alle organisatieonderdelen zijn decentrale inkopers benoemd en deze worden opgeleid en aangehaakt. Zij zien alle inkopen boven 10.000 Euro via het inkoopstelsel

langskomen en kunnen hier dan ook meteen op handelen. Voor de onderdelen die (nog) geen decentrale inkoper hebben, gaan we passende maatregelen nemen.

- Alle inkopen boven 100.000 Euro komen via het inkoopssysteem terecht bij Concerninkoop.
- Productgroep-eigenaren en budgethouders zijn bekend met de wettelijke regels. Er is en wordt blijvend geïnvesteerd in bewustwording en kennis.
- Ieder jaar wordt een steekproef getrokken uit de facturen. Medewerkers IC lopen voor die facturen het hele proces terug naar contract, aanbesteding, akkoord budgethouder, e.d.

5. Concernbrede en risicogestuurde IC en Audit

Wij onderschrijven deze aanbeveling en treffen maatregelen om meer risico georiënteerd interne controles en audits in te richten. In het auditplan 2016 is hierin een 1^e stap genomen.

6. Zelf controlerend vermogen jaarrekeningproces.

De accountant geeft aan dat het zelf controlerend vermogen van de gemeente Utrecht ten aanzien van de jaarrekening nog verbeterd kan worden. Hij constateert dat het tot stand komen van de jaarrekening en de onderbouwing van de posten sterk decentraal is georganiseerd en dat daarom fouten niet tijdig geconstateerd worden. Dit leidt volgens de accountant tot een risico van meer doorlooptijd om de controle af te ronden.

Hierover het volgende. Wij hebben bewust gekozen om de verantwoordelijkheden in de organisatieonderdelen te leggen. Immers daar zit de inhoudelijke kennis van de materie. Bovendien kiezen we voor het adagium één keer aan de bal en in één keer goed. Dit systeem werkt goed als aan verschillende voorwaarden is voldaan. Er moet een helder kader zijn waar aan voldaan moet worden, medewerkers moeten goed zijn toegerust en een ieder moet zich verantwoordelijk weten.

Wij hechten aan deze sturingsfilosofie en ook willen we serieus ingaan op dat wat de accountant aangeeft. In de interne evaluatie van het jaarrekeningproces zal de kwaliteitsborging en de tijdige volledige aanlevering van stukken nadrukkelijk aan de orde komen. Vervolgens zal worden gezien wat nodig is om het systeem goed te laten werken. De bevindingen van de Accountant zullen we hier bij betrekken.

7. Kader winstneming grondexploitaties.

De Accountant wijst er terecht op dat er geen systematiek is vastgelegd ten aanzien van winstneming op lopende projecten. Conform de nieuwe BBV richtlijnen zullen wij daarvoor in de komende tijd, als onderdeel van de actualisatie van de Nota Grondbeleid, een kader ontwikkelen en dat aan uw raad voorleggen.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,